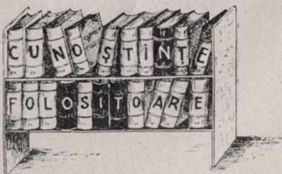
CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE

Seria D.

ŞTIINŢA APLICATĂ

SUB DIRECTIVA REDACŢIONALĂ A D-LUI PROF. UNIVERSITAR
I. SIMIONESCU

LEGATUL CĂRŢILOR

DE

I. CARAMALÂU

Seria D. CARTEA ROMÂNEASCĂ No. 27.

2541

Preţul Lei 8.—

„CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE"

* = 8 lei numărul; celelalte 5 lei

Seria A. „ŞTIINŢA PENTRU TOŢI".

Nr.

1. **Cum era omul primitiv** de I. Simionescu.*
2. **Viaţa omului primitiv** de I. Simionescu.*
4. **Albinele** de T. A. Bădărău.
8. **Furnicile** de T. A. Bădărău
9. **Viaţa Plantelor** de I. Simionescu*
10–11. **Pastaur** de C. Motaş
13. **Telefonia fără fir** de Tr. Lalescu
14. **Porumbeii mesageri** de V. Sadoveanu.
15. **Planeta Marte** de Ion Paşa.
16. **Dela Omer la Einstein** de General Sc. Panaitescu
17. **Cum vedem** de Dr. I. Glăvan.
18. **Razele X.** de Al. Cişman.
19. **Omul dela Cucuteni** de I. Simionescu
20. **Protozoarele** de I. Lepşi.
21. **Fulgerul şi trăsnetul** de C. G. Brădeţeanu
22. **Nebuloasele gazoase** de M. E. Herovanu
23. **Bacteriile folositoare** de I. Popu-Câmpeanu
24. **Scrisori cereşti (Meteorite)** de I. Simionescu
25. **Din istoricul electricităţii** de Stel. C. Ionescu
26. **Mercur şi Venus** de C. Negoiţă
27. **Reumatism şi arterioscleroza** de Dr. M. Cărănescu
28. **Oameni de iniţiativă** de Apostol D. Culea
29. **Henri Ford** de Ing. N. Gazea
30. **Musca** de I. Mureşanu
31. **Ciupercile** de I. Popu-Câmpeanu
32. **Cifrele** de G. M. Lazărescu.
33. **Animale de demult** de I. Simionescu
34. **Lămurirea poiopului** de I. Simionescu
35. **Din viaţa oamenilor întreprinzători** de Apostol D. Culea
36. **Societatea naţiunilor** de Artur [illegible]
37. **Ficatul şi boalele lui** de Dr. M. Cărănescu
38. **Electrochimia şi electroliza** de N. N. Hotez
39. **Noţiuni de electricitate** de Ing. Casetti
40. **M. Berthelot** de Căpit. M. Zapan
41. **Izvoare actuale de energie** de E. Severin
42. **Goethe ca naturalist** de Prof. I. Simionescu
43. **Viaţa'n munţi** de I. Simionescu
44. **Principii de biologie** de I. Simionescu
45–46. **Fauna Mării Negre** de Băcescu M. şi Cărăuşu S.*
47. **Vitaminele** de Dr. N. Gavrilescu*
48. **Petrolul** de I. Simionescu*
50. **Şobolani şi şoareci** de Prof. Radu Vlădescu.*
51. **Viaţa la Ecuator** de I. Simionescu*
52. **Viaţa la tropice** de I. Simionescu
53. **E. Roux** de Prof. Dr. G. Marinescu*

Seria B. „SFATURI PENTRU GOSPODARI".

Nr.

1. **Ingrijirea păsărilor** de Prof. G. Motaş.
2. **Despre tovărăşii** de Preot C. Dron
3. **Despre scarlatină** de Dr. I. Gheorghiu
4. **Livada din sâmburi** de G. Gasoa[illegible]
7. **Morcovul şi alte legume** de P. Horiade
8. **Sifilisul** de Dr. E. Gheorghiu
10. **Votul obştesc** de A. Gorovei.
11. **Creşterea porcilor** de C. Oescu
14. **Pelagra** de Prof. V. Babeş.
15. **Alegerea seminţelor** de C. Lacatiaru.

SERIA D. No. 27

CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE

ŞTIINŢĂ APLICATĂ

LEGATUL CĂRŢILOR

DE

I. CARAMALĂU

EDITURA «CARTEA ROMANEASCĂ» BUCUREŞT

2541 – 934

Alte cărţulii din

CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE

îndrumătoare către îndeletniciri practice:

DESPRE TOVARĂŞII de Preot **C. Dron** Seria B. No. 2. Lei 5

Se dau regulele după care se pot alcătui tovarăşii, care ne ar scăpa din criză.

MEŞTEŞUGUL VĂPSITULUI CU BURUENI de **Art. Gorovei** (S. B. No. 22) Lei 5

Se arată cum se pot scoate vopsele trainice şi blânde, din buruenile din jurul casei.

LUCRĂRI DIN PĂNUŞE DE PORUMB de **T. G. Minea** (Seria B. No. 55) Lei 5

Până şi pălării de vară să pot face din pănuşele asvârlite la gunoi. Cum? Vezi cartea.

LUCRĂRI DIN PAE ŞI SORG de **T. G. Minea** (Seria B. No. 58) Lei 8

O îndeletnicire pe cât de plăcută pe atât de bănoasă.

FABRICAREA SĂPUNULUI de **A. Schorr** (Seria D. No. 1) Lei 5

Te învaţă cum să faci săpun în casă.

FOTOGRAFIA de **Căp. M. Zapan** (Ser. D. 19) Lei 5

Pentru începătorii fotografi cărţulia este o minunată călăuză.

Toate aceste se găsesc la orice librărie; dacă lipsesc se pot comanda direct prin mandat poştal.

LAMURIRE

Fiecare dintre ştiutorii de carte are două datorii faţă de cărţile ce-i alcătuesc hrana sufletească.

Una este acea de a le citi, căpătând din ele atâtea cunoştinţi frumoase şi folositoare în viaţă.

Cea de a doua este de a le îngriji cât mai bine. Aceasta cu atât mai mult cu cât odată citite fac oarecum parte integrantă din persoana noastră, din care cauză li se cuvine aceaşi îngrijire ca şi nouă înşine.

După cum avem grija să dăm corpului nostru o haină curată şi bine lucrată, tot aşa şi faţă de cărţi avem datoria să le dăm o îmbrăcăminte, măcar spre a le păstra.

Acestă îmbrăcăminte în limbajul legătorului înseanmă „a lega şi cartona o carte".

O bibliotecă, ori cât de puţine volume ar cuprinde, când este metodic orânduită iar cărţile sunt îngrijit îmbrăcate, face oricui impresie plăcută.

Această nouă îmbrăcăminte, de recomandat, costă mult, când o face un legător de cărţi; este cu mult mai bine a învăţa fiecare dintre noi meşteşugul „de a lega şi cartona", căci este uşor, plăcut şi cu puţină cheltuiala.

Totodată facem și o economie, cu care putem cumpăra alte cărți, mărind biblioteca.

La prima încercare, desigur, se va simți o oare care stângăcie; cu puțină bunăvoință și exercițiu dispare după puțin timp. La urma urmei ajunge o ocupație plăcută.

Pentru ca munca noastră să nu fie înzadar, trebue să ținem seamă de unele norme; avem nevoe de unele unelte fără de cari nu putem lucra, precum și de ceva material.

Broșura de față are tocmai scopul de a da indicații asupra a tot ce e nevoe, ca unelte și material, precum și a îndruma pe orcine spre meșteșugul legătoriei.

Ori-ce material pentru

LEGAT CĂRȚI

se poate cumpăra la

„CARTEA ROMÂNEASCĂ“

I

UNELTE NECESARE PENTRU LUCRU

Din numărul ceva mai mare de unelte folosite de legător am ales numai pe acelea fără de care nu se poate lucra.

Iată care sunt acestea:

1. O presă (fig. 1). In cazul când nu o putem

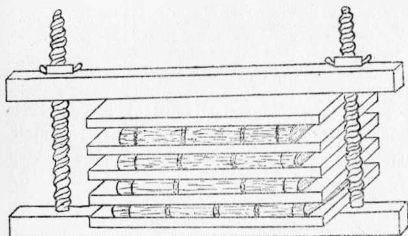

Fig. 1. Presa.

face singuri, poate fi comandată la orice lemnar. Marimea ei variază cu necesitatea fiecăruia. Odată cu presa se mai comandă 4—5 scândurele bine geluite, groase de câte un deget, de formă dreptunghiulară, cum sunt acele din fig. 1, inter-

calate între cărţi. Se folosesc tocmai la aceasta.

2. Un gherghef (fig. 2), care poate fi făcut de orcine. E nevoe de o scândurică lată de 20—30 cm, lungă de 40—50 cm, care formează masa gherghefului.

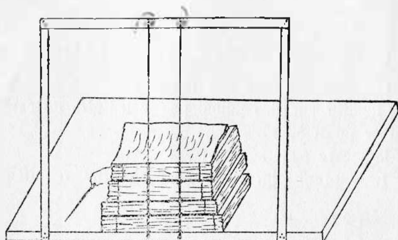

Fig. 2. Gherghefюl.

De o parte a lungimei, la distanţe egale de cele două capete se fixează în cue, două scândurele, late de 2 cm. şi înalte de 35—45 cm. La capetele

Fig. 3. Un falţ

lor de sus se fixează, orizontal, o a 3-a scândurică de aceaş grosime.

Gherghefui este unealta de nelipsit; numai cu ajutorul lui se pot coase cărţile.

3) Un falţ (3) de obiceiu din os; se poate face

şi din lemn Trebue însă lustruit bine, spre a nu înţepa, sgâria sau rupe pânza şi hârtia când îl vom întrebuinţa, după cum vom vedea mai departe.

4. Un ferestrău (fig 4) scurt, cu dinţi mărunţi.
5. Un foarfece.
6. Un ac de cismărie.
7. O pensulă.

Acestea odată cumpărate ne pot servi pentru

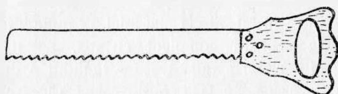

Fig. 4. Ferestrău.

totdauna cu o singură condiţiune: „să le păstrăm cum trebue".

Mai cumpărăm ori de câte ori avem nevoe:

8. Sfoară pentru cusut, de la orice magazin de pielărie, de preferinţă cât mai subţire şi cât mai rezistentă.

9. Pânză specială pentru legat cărţi, necesară pentru cotor şi colţuri.

10. Hârtie marmorată.

In cazul când îmbrăcăm toată cartea în pânză, calculăm în aşa fel, încât bucata de pânza cumpărată să fie cu 5 cm. mai lată decât ar înveli cartea pe ambele feţe plus cotorul şi cu 4 cm mai lungă decât lungimea cărţii.

11. Hârtie pentru forjeţ. (*).

(*) Dela cuvântul german: vorsetzen: „a pune înainte"

De preferință carton pentru scoarțe se cumpără dela legător când mergem cu cartea la tăiat; în cantitate mai mare se poate cumpăra de la «Cartea Românească» sau oricare altă librărie.

Pentru lipit se întrebuințează de obiceiu clei de tâmplărie; cleiul de făină de grâu nu e tocmai de recomandat căci se face golomoț și nu se întinde uniform.

Cleiul de tâmplărie se prepară astfel:

Se sparge în bucăți cât mai mici, se pune într'un vas și se acoperă complect cu apă. Se fierbe până ce tot cleiul s'a disolvat iar lichidul a devenit ceva vâscos. Se lasă puțin să se răcească și se poate lipi cu el. Se are grije să nu fie niciodată prea gros sau să lipim cu el în cantitate prea mare deoarece prin uscare crapă.

Odată răcit i se adaogă puțină apă și se fierbe din nou.

CARTEA

este

cel mai bun prieten al omului.

II

DESFACEREA CĂRŢII ÎN COALE DE TIPAR (FASCICOLE).

Odată cele de mai sus procurate, ne putem aşeza la lucru. Totdeauna se lucrează la o masă.

Se ia cartea sortită legatului; i se scot copertele, dacă eventual le mai are; se desface cartea, cu îngrijire, în grupurile de file din care este formată, în ceiace se numeşte „tascicole"

In cazul când fascicolele sunt cusute, se taie sfoara cu foarfecile, cu atenţie spre a nu rupe filele.

Dacă fascicolele sunt prinse în capse şi lipite cu clei, la partea ce se chiamă „cotor", se desfac copertele şi se curăţă bine fiecare fascicolă de clei.

In cazul când filele s'au rupt sau erau rupte la cotor, se lipesc astfel :

Se taie făşii subţiri de hârtie, de lungime egală cu lungimea filei, late de 1—2 cm.

Se ia o astfel de făşie, se unge cu clei pe o singură faţă.

Se alătură cele două file corespondente şi se lipeşte banda de hârtie pe partea dinăuntru a filelor, în aşa fel în cât banda de hârtie să cuprindă în mod egal cele două file rupte.

Ţot aşa se procedează dacă filele sunt rupte la colţuri sau spre margine.

Se repetă lipirea tuturor filelor rupte, în acelaşi mod aşezându-se în fascicolă la locul ce-l ocupa înainte.

Fascicolele se aşează la rând după paginaţie.

CARTEA

este

mângâiere în durere, ajutor la nevoe.

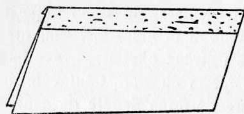
III

FACEREA FORJEŢULUI

Se taie o bucată de hârtie, din aceia cumpărată pentru forjeţ, de o lăţime dublă de cât lăţimea cărţii plus 1 cm. iar în lungime, egală cu lungimea cărţii. Bunăoară : cartea are 16 cm. lăţime, hârtia trebuie să aibă o lăţime de 33 cm.

Se îndoaie în două părţi egale, în direcţia lungimii cu faţa ce prezintă desene în interior.

Se lipeşte pe o parte a îndoiturii o bucată de pânză lată de 4 cm. lungă cât hârtia, aceasta pentru o mai mare rezistenţă a forjeţului.

(Fig. 5)

După acea se îndoaie hârtia lipită cu pânză cam jumătate centimetru în tot lungul filei, în aşa fel în cât pânza să fie în afară îndoiturii. (fig. 5)

Se dă cu pensula clei numai pe această latură de ½ cm. la prima fascicolă a cărţii, în aşa fel, încât cotorul fascicolei să vină exact în îndoitură.

Cele două file ce formează forjeţul vin la începutul fascicolei.

Utilizăm acelaşi procedeu şi pentru ultima fascicolă a cărţii.

Am descris numai forjeţul primei fascicole spre e fi mai uşor de înţeles, însă după oarecare obişnuinţă se pot lucra ambele în acelaşi timp.

Se lasă să se usuce şi astfel forjeţul este gata.

In cazul că lucrăm mai multe cărţi deodată, facem acelaşi lucru şi la celelalte.

Când ceeace am lipit este complet uscat, asezăm fascicolele la rând, după paginaţie, le batem bine de masa pe care lucrăm, atât în lung cât şi în lat, spre a aşeza cât mai bine fascicolele la acelaşi nivel.

Această grijă se are mai ales pentru cotor, care trebue să fie peste tot totuna.

Se pune binişor cartea în presă, fără ca fascicolele să se fi deplasat, în aşa fel, încât cotorul cărţii să iasă puţin în afară margenii presei.

După ce s'a strâns bine presa, aşa încât cartea să nu joace, facem cu ferestrăul câte o tăetură, la o depărtare de două degete de capetele cărţii, în partea cotorului.

Spaţiul rămas între primele două tăieturi se împarte în aşa fel încât facem alte două şanţuri la egală distanţă şi între ele şi de primele tăieturi (fig. 6)

Operaţia se poate face deodată la cărţi de a aceìeaşi mărime care s'ar lucra eventual în acelaş timp, cum ar fi bunioară mai multe broşuri din

Cunoştinţe folositoare ori *Pagini alese,* editate de *Cartea Românească.*

După ce se fac tăieturile se scoate cartea din presă şi începem cusutul.

Fig. 6

Aici vom avea două categorii, după cum lucrăm o singură carte sau mai multe.

1. *Când avem de cusut o carte.*

Se iau 2 bucăţi de sfoară groasă, cât grosimea şanţurilor şi cu 4—5 cm. mai lungi decât grosimea cărţii.

Se ia prima fascicolă şi se desface la jumătatea ei; cu partea pe care se află forjeţul se aşază pe marginea mesei la care lucrăm, cu cotorul spre noi. Cu mâna stângă se ţine deschisă fascicola la jumătate iar cu dreapta se ia acul cu un fir de sfoară de o lungime, ce nu ne-ar împiedica la cusut, în ori ce caz mai lungă decât lungimea cărţii.

Se introduce acul cu mâna dreaptă prin prima tăetură din dreapta. Se prinde cu mâna stângă în interiorul fascicolei şi se scoate prin şanţul imediat alăturat.

Se ia un fir de sfoară, din cele 2 scurte. şi mai groase preparate mai dinainte şi se aşează în şanţ

iar cu acul se ocoleşte sfoara cea groasă, introducându-se din afară în interiorul fascicolei, în aşa fel încât sfoara cu care coasem să fi înconjurat sfoara din şanţ, fără ca acul să fi trecut prin ea. Se scoate acul prin al doilea şanţ, în care am pus a 2-a sfoară groasă. Se ocoleşte sfoara groasă ca mai sus şi se introduce acul în acelaş şanţ, după care se scoate prin ultima tăietură, dela marginea opusă (fig. 7, săgeţile indică drumul acului).

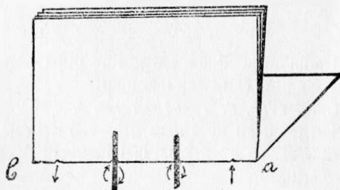

Fig. 7

Operaţia începe deci din *a*. Când am ajuns în *b*, se trage sfoara de cusut rămânând la capătul *a*, 2-3 cm. de sfoară liberă.

Se ia apoi a 2-a fascicolă, se aşează peste prima se deschide tot la jumătate şi începem cusutul din *b*, spre *a*, operaţia fiind aceaşi.

Când am ajuns în dreptul tăeturii *a*, se strânge bine sfoara dela ambele fascicole, spre a deveni întinsă şi se înoadă, capătul de 2-3 cm. lăsat liber, cu firul cel lung.

Pentru ca fascicolele să fie cât mai apropiate

între ele, se trage de cele 2 fire de sfoară, așezate în șanțuri, în jos și în sus, cu îngrijire spre a nu le trage afară.

Se ia a 3-a fascicolă și cusutul se repetă ca la prima dela *a* spre *b*. Când am ajuns cu cusutul în *b*. se introduce acul prin sfoara cu care s'a cusut fascicolele imediat inferioare în acest punct. Aceasta pentru a uni fascicolele între ele. Lucru se repetă cu toate fascicolele când se ajunge în punctul *b*, legându-le astfel de fascicolele cusute mai înainte.

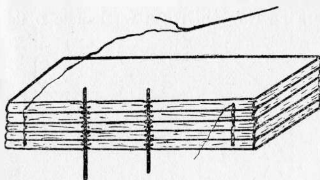

Fig. 8

Apoi ori de câte ori ajungem în *a* legăm capul de sfoară cu cel lăsat liber, având acelaș scop de a lega cât mai bine fascicole între ele (Fig. 8).

II. *Când avem de cusut mai multe cărți* întrebuințăm gherghelul (fig. 2). Se întind 2 fire de sfoară, de grosimea celor două șanțuri ale cărților, lungi cât este gherghelul de înalt; la partea superioară se înfășoară un surplus de sfoară de cele două cue. Distanța între sfori va fi egală cu distanța celor două șanțuri ale cărților.

Aceste 2 sfori țin locul sforilor scurte, ce le-am vârât în șanțurile cărții de mai sus, spre a trece ața în jurul lor.

Cusutul fascicolelor este acelaș ca cel arătat mai înainte. Când terminăm de cusut prima carte continuăm cu a 2-a, a 3-a, s. a. m. d. cu deosebirea că după fiecare carte cusută se înnoadă sfoara de mai multe ori, atât la ultima fascicolă a primei cărții, cât și la prima fascicolă a cărții următoare.

După ce terminăm de cusut toate cărțile, le despărțim între ele astfel:

Sfoara cu care am cusut fascicolele o tăiem cu

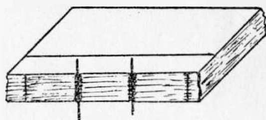

Fig. 9

foarfeca, între nodul ultimei fascicole a primei cărți și nodul primei fascicole a cărții următoare.

Sfoara ce trece prin șanț, se trage din rezerva ce o avem la partea de sus a gherghefului și se taie în așa fel încât la fiecare carte să rămână în șanțuri sfoară cu câte 1-2 cm în afară de grosimea cărții (Fig. 9).

Odată scoase dela cusut, se ia fiecare carte, se bate cu partea cusută (cotorul) de masă, pentru a fi fascicolele la acelaș nivel.

Se fixează cu partea opusă cotorului în presă,

se aşează cotorul pe un corp tare, perfect plan iar cu un ciocan se bate, pentru ca fascicolele să se apropie cât mai bine între ele. S'a fixat în presă ca să nu se deplaseze fascicolele din nivelul cotorului, în timp ce le batem.

După ce se scoate din presă, cele 4 capete ale sforilor în jurul cărora s'au cusut fascicolele, se desfac în firişoare cât mai subţiri. Cu cleiul preparat după cum am văzut, se lipesc capetele res firate ale sforilor de pânză, ce am avut grijă să

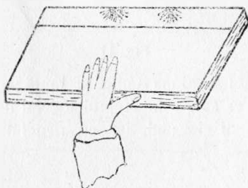

Fig. 10

o adaog la forjeţ înainte de a începe cusutul. Se mai bate cu cotorul de masă ca nu cumva fascicolele să se fi deplasat, se dă cu pensula cu clei în tot lungul cotorului şi se lasă să se usuce, fie liberă fie aşezată în presă şi strânsă uşor.

După uscare se duce cartea la un legător spre a-i tăia marginele la maşină. Nu e numai de cât să se săvârşască această operaţie.

Totodată spre a fi tăiate cât mai exact şi cât mai drepte, se cumpără 2 cartoane (mucava) ma

lungi cu 6 mm. de cât lungimea cărţii, iar ca lăţime, lăţimea cărţii.

Aceaste cartoane vor constitui scoarţele.

Odată cartea tăiată, se aşează pe masa de lucru, cu mâna stângă deasupra cărţi, în aşa fel, ca degetul cel mare să fie ţinut pe grosimea cărţii (fig. 10); cu mâna dreaptă, se bate cu ciocanul

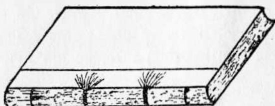

Fig. 11

oblic pe cotor. Mâna stângă se mută pe suprafaţa cărţii, aşa ca să fie în dreptul locului unde se bate cotorul cu ciocanul, iar cu degetul mare se

Fig. 12

apasă înainte; operaţia se repetă aşezând cartea când pe o faţă când pe cealaltă.

Drept rezultat final cartea şi-a curbat cotorul.

Se ia o bucată de hârtie, de lungime egală cu a cărţii, iar de lăţime, ceva mai mică decât lăţimea cărţii. Se îndoaie în două, în direcţia lungimei.

Se unge una din îndoituri cu clei şi se lipeşte la începutul cărţi aşa fel că îndoitura să fie la 3 mm. de marginea cotorului.

Am făcut aşa zisul „forjeţ mic".

Se dă apoi cu pensula de clei în tot lungul cotorului, se lipeşte cu clei de partea liberă a forjeţului mic cele 2 cartoane, unul de o parte celălalt de cealaltă parte a cărţii.

Cartoanele se fixează chiar la îndoitura forjeţului mic, deci respectăm cei 3 mm, lăsaţi la lipirea forjeţului mic.

Se fixează cartea în presă, aşa curbată cum este astfel ca cele 2 cartoane să nu iasă din nivelul presei, deşi cotorul iese cu cei 3 mm în afară.

Cu muchia unui ciocan se bat fascicolele de o parte şi de alta a cărţii, în aşa fel, încât muchia ciocanului să fie perpendiculară pe lungimea fascicolelor, Operaţia se continuă până ce cotorul s'a lăţit în tot lungul lui, acoperind grosimea cartonului.

După aceasta se lipeşte de cotor o hârtie si se lasă să se usuce, iar după uscare se taie hârtia lipita, dacă ar ieşi din suprafaţa cotorului.

IV

CUM SE FACE RICĂVUL ([1])

Se scoate cartea din presă și se măsoară exact grosimea cotorului și lungimea cartoanelor lipite pe forjețul mic.

Se tae o bucată de carton *subțire* de dimensiunile găsite care se curbează în lung în așa fel spre a lua forma cotorului.

Se ia o hârtie de dimensiuni ceva mai mari, se unge cu clei, iar la jumătate se fixează fâșia de carton subțire. Se tae hârtia la capete exact cât lungimea cartonului.

Cu cleiul încă neuscat depe marginea hârtiei, se așează fâșia de carton strâns de cotorul cărții, iar cele 2 părți de hârtie se lipesc de o parte și de alta a scoarței lor, în așa fel, încât la capete fâșia de carton să nu fi ieșit din nivelul scoarțelor.

Cu ceace am numit falț (Fig 3) apăsăm, ușor, hârția în spațiul de 3 mm, rămas între ricăv și scoarțe, atât de o parte cât și de cealaltă a cărții Se apasă ușor spre a nu se rupe hârtia.

Se formează 2 șanțuri în lungul cărții, direcția după care se vor deschide scoarțele când cartea va fi gata.

---

1) Dela cuv. german: der Rücken=spatele, rezemătoarea.

Se aşează din nou cartea la presă între 2 scân durele şi se lasă să se usuce.

In acest timp se ia o bucată de pânză cu 3 cm mai lungă, decât lungimea cărţii şi cu 6 cm. mai ată, decât grosimea cotorului.

O a 2-a bucată de pânză e de formă dreptunghiulară şi de mărime ce variază cu mărimea cărţii de legat. Se îndoeşte după latura cea mică în două părţi egale; i se tae două colţuri opuse şi apoi după diagonală, căpătând astfel 2 trapeze.

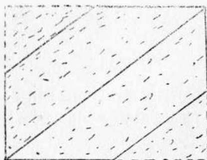

Fig. 13

După ce cartea s'a uscat, se scoate dela presă lipindu-i-se colţurile astfel:

Se ia un trapez, se aşează pe partea din afară a scoarţei, în aşa fel ca baza mică să iasă puţin din nivelul colţului.

Se aduce partea trapezului de jos, în interiorul scoarţei, unde se lipeşte cu clei (fig. 14 b), apoi cu falţul se apasă porţiunea y (fig 14 b) în jos, aducându-se şi partea de sus înăuntrul scoarţei (fig. 14 c). Astfel s'a format un colţ, având for-

ma ca în fig. 14 c, în interiorul scoarței, iar în afară, un triunghiu.

Procedeul este acelaş şi pentru celelalte colţuri. Pânza pentru cotor se unge cu clei şi se lipeşte pe ricăv în aşa fel, încât să treacă, de o parte

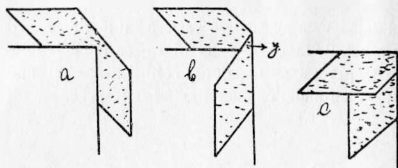

Fig. 14 a.

şi de alta a scoarţelor precum şi în sus şi în jos în părţi egale; se întinde bine şi se lipeşte cu

Fig. 15

clei, utilizând acelaş procedeu ca la fixatului ricăvului pe scoarţă. Se pun din nou în relief, cu falţul, şanţurile dintre cotor şi scoarţă, lipindu-se bine pânza. Părţile de pânză rămase libere din lungul cărţii se lasă libere, nelipite, în timp ce

cartea se pune la uscat, între 2 scândurele în presă, în aşa fel încât marginea presei să vină în dreptul şanţurilor dintre ricăv şi scoarţe.

După uscare, se tae capetele pânzei rămase libere, rămânând numai câte un cm. mai mari decât cartea; apoi se deschid ambele scoarţe, ţinând cu mâna filele cărţii în sus, tăem cu un foarfice câte un cm. din forjeţul mic, atât de o parte cât şi de alta, atât sus cât şi jos.

Se ung, capetele de pânză rămase libere cu clei şi se introduc pe unde am tăiat, lipind bine şi netezind cu falţul.

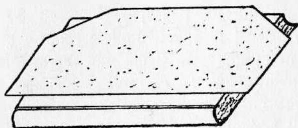

Fig. 16

Se ia hârtia marmorată, din care se tae două bucăţi, cu 3—4 cm mai lungi decât cartea şi late cât distanţa dintre cotor şi marginea scoarţelor. La o ditsanţă de 2—5 cm de cotor, se aşează hârtia marmorată, ca să se petreacă hârtia peste pânză. Se taie colţurile ceva mai mici ca cele de pânză (fig. 15). Se unge cu clei şi se lipeşte, una din bucăţile de hârtie marmorată pe o scoarţă, iar a doua pe cealaltă scoarţă (fig. 16).

Se întinde bine cu mâna, iar părţile rămase libere se îndoesc înăuntrul scoarţelor, unde se lipesc. Se pune din nou cartea la uscat.

După uscare se lipeşte pe partea dinăuntrul a scoarţelor, câte una din filele ce constituesc forjeţul mare. Se aşează cartea între două scândurele şi se introduce în presă, strângându-se uşor. Se lasă aici până se va usca bine.

Scoţând-o dela presă operaţia e terminată.

De obicei se lucrează cu mai multe cărţi de o dată.

In cazul când se lucrează scoarţele în întregime din pânză, operaţia este aceaş, cu deosebirea că ndată ce am ajuns la îmbrăcatul scoarţelor nu se mai tae colţuri şi pânză separat pentru ricăv, ci se ia o bucată de pânză, ce este cu 3—4 cm mai mare decât ar înveli ambele scoarţe şi cotorul, iar în lungime, cu 2 cm mai mare, lucrându-se cu ea întreagă.

Se unge întreagă pânza cu clei, se aşează ricăvul cărţii la jumătatea pânzei, lăsându-se şi în sus şi în jos părţi libere egale. Se lasă cartea cu o parte peste pânza, întinzând-o bine, aducându-se şi partea opusă peste cealaltă parte a cărţii. Se lipeşte întins pânza atât pe ricăv, cât şi pe cele două scoarţe, netezind bine cu falţul. Colţurile se lucrează după cum am văzut (fig. 14) cu deosebirea că acum se lucrează din pânza întreagă. Părţile rămase libere de pânză, din lungul cărţii, se îndoesc în interiorul scoarţelor unde se lipesc, iar în dreptul ricăvului se procedează ca atunci când am lucrat cartea în pânză şi hârtie marmorată (pag. 22) după care se pune cartea la uscat în presă.

Metoda descrisă până acum se aplică la cărţile groase.

Cărţile ce sunt constituite din fascicole puţine se lucrează în modul următor:

După ce s'au desfăcut fascicolele, s'au lipit, dacă erau rupte şi s'a făcut forjeţul, după cum am arătat mai sus, nu se mai taie şanţul.

In locul sforilor, în jurul cărora se cos fasci-

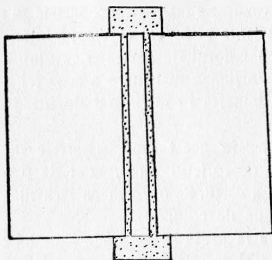

Fig. 17

colele, se pun 2 bucăţi de pânză, late de 1—1.5 cm. Cusutul este acelaş, ca cel văzut mai sus, după care se bat fascicolele cu ciocanul spre a se apropia între ele, se potrivesc fascicolele la cotor spre a fi la acelaş nivel, se lipesc capetele pânzelor de forjeţ, se dă cu clei la cotor şi se pune la presă. Operaţia e aceiaşi, descrisă pe larg la cărţi.

Deosebirea între lucratul cărţilor groase şi cele subţiri mai stă şi în următorul fapt:

La cărţile subţiri scoarţele se lucrează separat şi iată cum: Pe bucata de pânză cumpărată pentru cotor se lipeşte bucata de carton subţire ce constitue ricăvul. La o distanţă de 3 mm, în dreapta şi în stânga ricăvului se lipesc cele 2 cartoane, ce formează scoarţele cărţii (fig. 17). Se întinde de pânză bine iar capetele rămase libere se lipesc. Colţurile şi hârtia marmorată se lucrează după cum am văzut. Se lasă astfel scoarţele să se usuce.

După uscare se aşează cartea pe interiorul unei scoarţe, cu cotorul de partea ricăvului. Se potriveşte ca porţiunea mai mare a scoarţei decât cartea să se împartă în mod egal de jur împrejurul cărţii.

Se lipesc în acest mod scoarţele de forjeţul mic, apoi de forjeţul mare, atât de o parte cât şi de alta a cărţii. Se observă ca ricăvul să fie cât mai aproape de cotor.

Se dune la presă să se usuce şi astfel cu puţină bunăvoinţă şi atenţie lucru este dus la bun sfârşit.

Meşteşugul legatului nu se va putea niciodată învăţa dacă nu se va lucra pe măsură ce se citeşte fiecare capitol al acestei broşuri.

V.

CUM SE BROŞAZĂ

Scoarţele cărţii se pot simplifica şi mai mult astfel, că în loc de a avea nevoe de carton, pânză, hârtie marmorată, avem nevoe de o singură bucată de carton subţire sau hârtie ceva mai groasă, albă sau divers colorată.

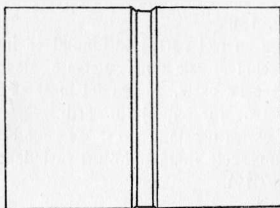

Fig. 18

Operaţia broşatului se face în modul următor: După ce cartea s'a cusut, în jurul celor două bucăţi de pânză, s'a încleiat la cotor şi tăiat la legător, lucru exact văzut până acum, se fac scoarţele astfel:

Se ia o bucată de carton subţire, de lungime cât lungimea cărţii iar de lăţime, de două ori lăţimea cărţii mai mult grosimea cartonului.

Se îndoae cartonul în lung, după direcţiile ce desparte lăţimea cărţii de grosimea cartonului, apoi se ia deoparte şi de alta a îndoiturilor câte o

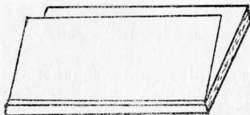

Fig. 19

distanţă de 0.5 cm, după care direcţie iar se îndoae (fig. 18).

Se unge cu clei partea cartonului ce indică cotorul, precum şi cele două distanţe, de câte 0,5 şi se lipesc la carte, în aşa fel încât să fie la acelaş nivel de jur împrejurul cărţii.

Odată cartea uscată la presă, se vede că se deschide după cele două îndoituri mai depărtate de cotor (fig. 19).

VI.

INCADRATUL FOTOGRAFIILOR

După cum s'a văzut, sunt atâtea intervale de timp în care cartea trebue pusă la uscat; dacă nu avem altă ceva de lucru, stăm, ne odihnim.

Pentru a întrebuința și acest scurt timp cu folos putem încadra diferite fotografii ori tablouri. Pentru aceasta avem nevoe de:

1. Un geam de dimensiunile fotografiei.
2. O bucată de carton subțire de aceleași dimensiuni.
3. O bucată de șnur (6 cm).
4. O bucată de pânză lungă cât de 2 ori lungimea fotografiei, plus de două ori lățimea fotografiei, iar lată de 2 cm.

Această bucată de pânză se tae în 4; două bucăți egale cu lungimea fotografiei iar două cu lățimea.

5. O bucată de hârtie cu 1 cm mai mică de cât fotografia atât în lungime cât și în lățime.

Odată acestea procurate se lucrează astfel:

Se așează pe fața fotografiei, geamul, după ce a fost șters bine, iar pe dos bucata de carton.

Se ia una din bucăţile de pânză ce reprezintă lungimea fotografiei şi se lipeşte pe geam cel mult 0.5 cm din lăţimea pânzei, restul lipindu-se pe dos, adică pe carton. In acelaş mod se lipeşte şi cea de a 2-a bucată de aceaşi dimensiune cu prima.

Se lipesc întins şi exact cu nivelul fotografiei.

Bucăţile de pânză ce reprezintă lăţimea se lipesc în acelaş mod cu simpla deosebire că, pe partea

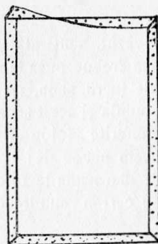

Fig. 20

geamului, la capete li se tae cu foarfecele câte un colţ şi apoi se lipesc (fig. 20).

Se aşează fotografia în poziţie normală şi la jumătatea părţii superioare se aşează pe cartonul de pe dos, şnurul în formă de 8. Partea de sus a cifrei 8 să fie mică, cam 1 cm din lungimea şnurului. Această porţiune superioară iese din nivelul fotografiei pe când partea inferioară se lipeşte cu clei

Peste aceasta se lipeşte bucata de hârtie, 1 cm mai mică, ce va cuprinde tot spatele tabloului.

Cu falţul se întinde bine hârtia mai ales în jurul şnurului, care iese în evidenţă, făcut anume pentru ca să se anine tabloul în cui.

Tabloul este astfel gata încadrat.

CUPRINSUL

Sufletul fiecăruia
se oglindeşte în
păstrarea cărţilor

ULTIMELE APARIŢII

DIN

PAGINI ALESE

(SERIA NOUĂ)

Ediţie îngrijită de D-l I. PILLAT

No. 1. — **I. NECULCE, Letopiseţul ţării Moldovei.**

No. 2. — **VASILE ALECSANDRI, Poezii populare.**

No. 3. — **M. COSTIN, Cronica.**

No. 4. — **VASILE ALECSANDRI, Pasteluri.**

No. 5. — **ESOPEIA, Din fabulele lui Esop.**

De curând a apărut:

No. 6. — **CARTEA DORULUI.**

Cetind volumaşul acesta simţi o uşurare a sufletului, o înviorare, o speranţă de îndrumare pe o cale mai sănătoasă.

A. Gorovei

Fiecare cărţulie de 48 pagini
numai 12 lei.

„CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE"

Nr.

19. **Creşterea păsărilor** de Prof. C. Motaş.
17. **Răfăciri bolşeviste** de Maior L. Mihai
20. **Răsadnița şi plantele din răsad** de V. Sadoveanu.
22. **Meşteşugul vopsitului cu buruieni** de Art. Gorovei
23. **Cum orbim** de Dr. G. Glăvan.
24. **Păstrarea cărnei de porc** de G. Gheorghiu
25. **Cajul de prof.** E Udrischi.
27. **Cum trebue sănătate hrănim** de E. Severin.
29. **Beţia** de Dr. Emil Gheorghiu.
30. **Lămurirea Constituţiei** de Artur Gorovei.
33. **Mama şi copilul** de Prof. M. Manicatide.
34. **Omul şi societatea** de Al. Giugleа
37. **Bucătăria săteancii** de Maria Gen. Dobrescu.
38. **Stecla de zahăr** de G. Lacriţeanu
39. **Îngrăşarea pământului** de I. M. Dumitrescu
40. **Friguri de baltă** de Dr. I. Dumitrescu.
41. **Banul** de A. Giuglea
42. **Sfaturi practice** de Ing. A. Schorr
43. **Lămurirea Calendarului** de A Giuglea
44. **Conjuctivita granuloasă** de Dr. I. Glăvan
45. **Buruieni de leac** de A. Volanschi
46. **Sfaturi casnice** de Maica Raluca
47. **Cultura tomatelor** de I. Isvoranu
48. **Reţete pentru gospodine** de Maica Raluca.
49. **Lingoarea** de Dr. I. Dumitrescu
50. **Blenoragia sau sculamentul** de Dr. N. Ioan.
51. **Practica agricolă** de A. Hejebariu.
52. **Apa de băut** de Dr. I. Bălteanu.
53. **Tifosul Exantematic** de Tudor Dumitrescu.
54. **Boalele animalelor** de I. Popu-Câmpeanu.
55. **Lucrări din pănuşile de porumb** de Titus G. Minea
56. **Cartoful** de I. Popu-Câmpeanu
57. **Cum să trăim** de Dr. F. Grunfeld
58. **Lucrări din pae şi sorg** de Titus G. Minea *

Seria C. „DIN LUMEA LARGĂ".

Nr.

3. **Munţii Apuseni** de M.David. *
5. **Bucovina** de I. Simionescu. *
6. **Basarabia** de G. Năstase.
7. **Dobrogea** de C. Brătescu
10. **Viaţa în adâncul mărilor** de C. Motaş
11—12. **A. Şaguna** de I. Lupaş
13. **Catre Everest** de Prof. I. Simionescu
14. **Românii de peste Nistru** de V. Harea*
15. **Lituania** de G. Năstase.
17. **Câmpia Transilvaniei** de I. Popu Câmpeanu.
18. **Moldova** de I. Simionescu *
19. **Românii din Ungaria** de I. Georgescu
20. **Jud Turda Arieş** de I. Mureşeanu
21. **Ţara Haţegului** de Gavril Todica
22. **Sp. C. Haret** de I. Simionescu.
23. **Danemarca** de Magda D. Nicolaescu
24. **N. Milescu în China** de I. Simionescu
25. **Cetăţile moldoveneşti de pe Nistru** de Apostol D. Culea.
26. **Românii din Bulgaria** de Em. Bucuţa.
27. **Valea Jiului din Ardeal** de P. Hanes-Grozescu
28. **Ţara Bârsei** de N. Orghidan.
29. **Vechiul ţinut al Sucevei** de V. Ciurea.
30. **Macedo-Românii** de Tache Papahagi.
31. **Românii din Banatul Jugoslav** de Pr. Bizerea
32. **Coasta de Azur** de I. Simionescu
33. **Elveţia** de Traian G. Zaharia
34. **Maramureşul** de Gh. Vornicu
35. **Austria** de I. Simionescu
36. **Belgia** de Traian Gh. Zaharia
37. **Afganistanul** de I. Simionescu
38. **Anastasia Şaguna** de Dr. I. Lupaş
39. **Blajul** de Alex. Lupeanu-Melin
40. **Marea Neagră** de Dr. I. Lepşi
41. **Pe urmele lui Robinson Crusoe** de I. Simionescu.
42. **Din Norvegia** de I. Conea *
43. **Din vremea lui Ştefan cel Mare** de Gen. R. Rosetti *
44. **Japonia** de I. Simionescu.
45. **Olarul Savant** de I. Simionescu *
46. **Intr'o mănăstire din Himalaya** de Mircea Eliade.*
47. **Dănilă Apostol** de N. P. Smochină*

„CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE"

Nr.

48. **Govora şi Călimăneşti** de I. Simio[illegible]*
49. **Sgârie norii New-Yorkului** de Petru Comarnescu*

Nr.

50. **Nicolae Bălcescu** de V. Sassu *
51. **Ţara visurilor împietrite** (Egiptul) de Mircea Hebovanu *
52. **Gh. I. Donici** de Gen. R. R. Rosetti*

Seria D. „ŞTIINŢA APLICATĂ".

Nr.

1. **Fabricarea săpunului** de A Schona.
2. **Motorul Diesel** de Ing. Casetti.
3. **Industria Parfumului** de E. Severin.
4.—5. **Aerul lichid** de Ilie Matei.
6. **Industria Azotului** de L. Caton
—9. **Locomotiva** de Ing. Casetti
10. **Aeroplanul** de Dr. V. Anastasiu.
11. **Baloane şi dirijabile** de C. Mi[illegible].
12. **Betonul armat** de Ing. N. Ganea.
13. **Gări şi trenuri** de G. Şiadbei
15. **Aparat de Radiofonie** de Căpt. Dr. M. Zapan.
16. **Tiparul** de Vasile Romanescu.
17. **Ce se scoate din cărbuni** de C. V. Gheorghiu.

Nr.

18. **Industria materiilor colorante** de G. A. Florea.
19. **Fotografia** de Căp. Dr. M. Zapan
20. **Industria zahărului** de G. I Ba[illegible].
21. **Şase montaje de radi** de Căp. Dr M. Zapan.
22. **Cinematografia** de Căp. M. Zapan.
23. **Automobilul** de Căpit. de aviaţie M. Pantazi.
24. **Fabricarea sticlei** de G A Florea
25. **Gazele otrăvitoare** de Căp Dr. M Zapan.
26. **Împăierea păsărilor** de N. C. Pă[illegible]escu.
27. **Legatul cărţilor** de I. Camamalău

RĂSPÂNDIŢI

CUNOŞTINŢE FOLOSITOARE

E cea mai trebuitoare bibliotecă. Unică prin varietatea cuprinsului, prin eftinătate, este la îndemâna oricui. S'a dovedit o adevărată enciclopedie. Aduce foloase specialistului, dându-i noţiuni clare din alte domenii; procură cunoştinţe folositoare celui care nu se restrânge numai la cartea de şcoală. Biblioteca se adresează tuturor, căci e instructivă educativă şi practică.